

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA I PESCA, ALIMENTACIÓ I MEDI AMBIENT

2692 *Ordre APM/189/2018, de 20 de febrer, per la qual es determina quan els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària destinats a alimentació animal són subproductes d'acord amb la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.*

I

La Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de novembre de 2008, sobre els residus i per la qual es deroguen determinades directives, incorporada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, defineix les condicions perquè una substància o objecte, resultant d'un procés de producció, i la finalitat del qual no sigui la producció d'aquesta substància o objecte, es pugui considerar un subproducte i no un residu.

D'acord amb el que estableix l'article 4 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, els residus de producció han de complir totes i cadascuna de les condicions següents:

- a) que es tingui la seguretat que la substància o l'objecte s'ha d'utilitzar ulteriorment;
- b) que la substància o l'objecte es pugui utilitzar directament sense haver-lo de sotmetre a una transformació ulterior diferent de la pràctica industrial habitual;
- c) que la substància o l'objecte es produeixi com a part integrant d'un procés de producció, i
- d) que l'ús ulterior compleixi tots els requisits pertinents relatius als productes, així com a la protecció de la salut humana i del medi ambient, sense que produeixi impactes generals adversos per a la salut humana o el medi ambient.

La disposició transitòria primera de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, preveia que es continuessin aplicant els procediments administratius vigents en la matèria fins que no es possessin en marxa els mecanismes que preveu l'article 4.2 de la Llei esmentada, és a dir, l'avaluació en el si de la Comissió de Coordinació en Matèria de Residus de la consideració com a subproducte de determinats residus de producció i, si escau, es dicti l'ordre ministerial corresponent.

Per donar compliment a l'article 4.2 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, el Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient, en col·laboració amb les comunitats autònomes, ha elaborat un procediment general per a la declaració de subproducte. Per clarificar l'abast de les declaracions de subproductes, el procediment inclou una definició de procés de producció i de residus de processos de producció. Aquest procediment consta de dues fases: una primera, d'anàlisi de la consideració com a subproducte, que ha de culminar, si escau, amb l'elaboració d'una ordre ministerial, i una segona, de notificació a la comunitat autònoma en què es produeix el subproducte. El mateix procediment preveu que aquesta segona etapa es pugui suplir si es compleix la normativa sectorial aplicable, sempre que aquesta normativa garanteixi els mateixos requisits de control que una comunicació específica o declaració responsable.

II

En l'àmbit comunitari, la Comunicació de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu, interpretativa sobre residus i subproductes COM 2007 (59), de 21 de febrer de 2007, a l'annex I, il·lustra possibles exemples de residus i no residus, entre els quals inclou els residus de producció generats pel sector agroalimentari com a subproductes quan els

utilitzen com a pinsos directament els agricultors o la indústria de pinsos compostos. La Comissió Europea assenyalava en la Comunicació que, encara que no tots els residus de producció destinats a l'alimentació animal poden ser considerats subproductes, els que sí que ho poden ser es produeixen deliberadament en processos de producció adaptats o, encara que no es produeixin deliberadament, compleixen els criteris acumulatius del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en relació amb els subproductes, atès que és segur que s'han de reutilitzar en l'alimentació animal i no necessiten una transformació prèvia fora del procés de producció d'aquest material.

En l'àmbit nacional, des de diferents sectors s'ha sol·licitat al Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient que s'estudiï si escau declarar subproductes, de conformitat amb el que estableix l'article 4 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, els residus de producció de la indústria agroalimentària quan aquests es destinen a l'alimentació animal. Amb aquest objectiu, aquest Ministeri va encarregar un estudi tècnic que analitza l'enfocament que dona la Comissió Europea a aquests residus de producció en la Comunicació interpretativa sobre residus i subproductes COM 2007 (59), identifica la legislació europea i espanyola que regula l'alimentació animal, i valora els requisits legals en vigor aplicables als residus de producció, les obligacions dels establiments i dels explotadors d'empreses de pinsos, els mecanismes de control de l'autoritat competent i les condicions per a la importació i l'exportació. Aquest estudi es va presentar al grup de treball de subproductes i fi de la condició de residu constituït en el si de la Comissió de coordinació de residus, i ha servit de base per elaborar aquesta Ordre ministerial.

Atès que ja està regulada en l'àmbit de l'alimentació animal i la seguretat alimentària la utilització d'aquests materials per a l'elaboració de pinsos, s'ha fet una anàlisi de la regulació comunitària i nacional existent per valorar si aquesta normativa és suficient per assegurar-ne la utilització correcta com a subproducte en l'alimentació animal i si és necessari el desenvolupament d'un procediment específic addicional per a la seva declaració i utilització com a subproducte.

Si aquests residus de la indústria agroalimentària són d'origen animal, també hi és aplicable la normativa sanitària de subproductes animals no destinats al consum humà (SANDACH): el Reglament (CE) núm. 1069/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1774/2002 (Reglament sobre subproductes animals); el Reglament (UE) núm. 142/2011 de la Comissió, de 25 de febrer de 2011, pel qual s'estableixen les disposicions d'aplicació del Reglament (CE) núm. 1069/2009 del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà, i la Directiva 97/78/CE del Consell, quant a determinades mostres i unitats exemptes dels controls veterinaris a la frontera en virtut d'aquesta. Aquesta normativa classifica els SANDACH en tres categories sobre la base del risc d'aquests per a la salut pública i la salut animal, que en funció de la categoria es poden destinar o no a l'alimentació animal, i estableix determinats requisits per a això.

De conformitat amb la normativa comunitària en matèria d'alimentació animal i de seguretat alimentària, els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària que es transfereixin del productor a un altre posseïdor per al seu ús en l'alimentació animal han d'estar inclosos en una de les tres llistes comunitàries de substàncies autoritzades per a l'alimentació animal i s'han d'ajustar a la definició o descripció que se'n faci en aquestes llistes, incloses en els reglaments següents: Reglament (CE) núm. 767/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juliol de 2009, sobre la comercialització i la utilització dels pinsos, Reglament (UE) núm. 68/2013 de la Comissió, de 16 de gener de 2013, relatiu al Catàleg de primeres matèries per a pinsos, i Reglament (UE) núm. 1831/2003 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de setembre de 2003, sobre els additius en l'alimentació animal.

Així mateix, aquesta normativa estableix requisits quant a: el contingut de substàncies contaminants o indesitjables per damunt dels nivells permesos per la legislació, d'acord

amb el que estableix el Reial decret 465/2003, de 25 d'abril, sobre les substàncies indesitjables en l'alimentació animal; els additius, de conformitat amb el que estableix el Reglament (CE) núm. 767/2009; un altre tipus de contaminants físics, químics o biològics, segons l'annex III del Reglament (CE) núm. 767/2009, i, finalment, quant a l'etiquetatge, el transport, la comercialització i la utilització.

D'altra banda, la normativa comunitària regula també que els establiments que vulguin destinar residus de producció a l'alimentació animal han d'estar registrats o autoritzats en el marc del Reglament (CE) núm. 183/2005 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de gener de 2005, pel qual es fixen requisits en matèria d'higiene dels pinsos, i han d'estar inclosos en les llistes d'indústries agroalimentàries que destinen productes a l'alimentació animal i complir les disposicions de l'annex II del Reglament (CE) núm. 183/2005 relacionades amb les instal·lacions i els equips utilitzats en la producció de pinsos, amb el personal i la producció de pinsos, amb l'emmagatzematge i el transport d'aquests i amb la manera de portar els registres.

En el cas d'Espanya i per complir l'obligació de registre, els establiments autoritzats o registrats han d'estar inclosos en les llistes nacionals que preveu el Reglament (CE) núm. 183/2005, que s'inclouen en el sistema informàtic SILUM (Sistema Informàtic de Registre d'Establiments en l'Alimentació Animal). Si es perd el registre o l'autorització, els residus de producció de la indústria agroalimentària s'han de gestionar sota el control del règim de residus.

D'altra banda, en relació amb les empreses de pinsos que vulguin utilitzar en l'alimentació animal residus de producció de la indústria agroalimentària, han de comunicar aquesta activitat a l'autoritat competent amb caràcter previ a l'inici d'aquesta, disposar d'un pla d'autocontrol basat en els principis APPCC (anàlisi de perills i punts de control crítics), portar un registre amb l'adquisició, la producció i la venda de conformitat amb el que estableix el Reglament (CE) núm. 183/2005, mantenir tots els documents relatius a les primeres matèries utilitzades en els productes finals i estar disponibles per a l'autoritat competent, així com complir el que estableix el Reial decret 821/2008, de 16 de maig, pel qual es regulen les condicions d'aplicació de la normativa comunitària en matèria d'higiene dels pinsos i s'estableix el registre general d'establiments en el sector de l'alimentació animal.

A més, els fabricants de pinsos compostos, additius o prebarreges han de remetre de manera anual a l'autoritat competent les quantitats de productes fabricats, així com les primeres matèries, els additius, les prebarreges i els pinsos complementaris emprats, d'acord amb el que estableix el Reial decret 821/2008, de 16 de maig.

D'altra banda, les autoritats competents de les comunitats autònomes han de portar a terme controls oficials dels establiments d'acord amb el Reglament (CE) núm. 882/2004, del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, sobre els controls oficials efectuats per garantir la verificació del compliment de la legislació en matèria de pinsos i aliments i la normativa sobre salut animal i benestar dels animals. Així mateix, les comunitats autònomes han de mantenir i actualitzar periòdicament una llista específica dels establiments registrats o autoritzats que destinin residus de producció de la indústria agroalimentària a l'alimentació animal.

Del que s'exposa anteriorment es dedueix que els requisits que inclou la normativa que regula l'alimentació animal permeten garantir el compliment de les condicions que estableix la Llei 22/2011, de 28 de juliol, perquè un residu de producció es pugui declarar subproducte i que els requisits existents sobre traçabilitat i control de qualitat en l'àmbit de l'alimentació animal garanteixen un nivell equivalent, fins i tot més alt, de control i protecció que el requerit en l'etapa de notificació del procediment de declaració de subproducte.

En conseqüència, els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària que es destinin a l'alimentació animal es poden declarar subproductes sempre que es compleixin els requisits que estableixen la normativa europea, estatal i autonòmica relatives a l'alimentació animal.

En cas que els requisits esmentats no es compleixin, els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària no es poden destinar a l'alimentació animal com

a subproducte, per la qual cosa s'han de gestionar amb caràcter general sota el règim jurídic de residus, amb la finalitat d'assegurar-ne la gestió correcta i protegir adequadament la salut humana i el medi ambient; tot això, sense perjudici que, si els residus de producció són d'origen animal, sigui necessari complir els requisits que estableix la normativa de subproductes animals no destinats al consum humà (SANDACH), i al seu torn i en funció de les destinacions possibles s'hi apliqui el règim jurídic de residus de manera plena o només amb caràcter supletori.

III

L'habilitació per desplegar aquesta Ordre ministerial és a l'article 4 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i el seu fonament constitucional, a l'article 149.1.23a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

Amb caràcter previ a la redacció d'aquesta norma s'ha substanciat la consulta pública prèvia que regula l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, en relació amb l'article 26 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern. En la seva elaboració s'han consultat les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats; així mateix, s'ha sotmès al tràmit d'informació pública, s'ha remès a la Comissió de Coordinació en Matèria de Residus i s'ha sotmès al Consell Assessor de Medi Ambient, en aplicació de les previsions de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient (incorpora les directives 2003/4/CE i 2003/35/CE).

En virtut d'això, d'acord amb el Consell d'Estat, disposo:

Article únic. Requisits per a la consideració com a subproductes dels residus de producció procedents de la indústria agroalimentària.

1. Els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària, quan es destinin a l'alimentació animal i estiguin inclosos en una de les tres llistes comunitàries de substàncies autoritzades per a l'alimentació animal, s'han de considerar subproductes, de conformitat amb el que estableix l'article 4 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, sempre que compleixin tots i cadascun dels requisits que estableixen la legislació europea, estatal i autonòmica relatives a l'alimentació animal.

2. Les llistes comunitàries a què es fa referència en l'apartat 1 han de ser una dels següents:

a) Catàleg comunitari de primeres matèries, que estableix el Reglament (UE) núm. 68/2013 de la Comissió, de 16 de gener de 2013.

b) Registre comunitari de primeres matèries per a l'alimentació animal (www.feedmaterialsregister.eu), al qual fa referència l'article 24.6 del Reglament (CE) núm. 767/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juliol de 2009.

c) Registre comunitari d'additius, al qual fa referència l'article 17 del Reglament (CE) núm. 1831/2003, del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de setembre.

3. En cas que els requisits que esmenta l'apartat 1 no es compleixin, els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària no s'han de considerar subproductes de conformitat amb la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i per tant no es poden destinar a l'alimentació animal, i s'han de gestionar de conformitat amb el que estableix la Llei 22/2011, de 28 de juliol, amb la finalitat d'assegurar-ne la gestió correcta i protegir adequadament la salut humana i el medi ambient. En aquest cas, si els residus de producció procedents de la indústria agroalimentària són d'origen animal, s'hi ha d'aplicar l'exclusió que preveu l'article 2.2.b) de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de manera que, si es destinen a la incineració, l'abocador o s'utilitzen en una planta de biogàs o de compostatge, hi són aplicables la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i el Reglament (CE) núm. 1069/2009 del

Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1774/2002; mentre que, si tenen altres destinacions, hi és aplicable el Reglament (CE) núm. 1069/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, i només s'hi aplica la Llei 22/2011, de 28 de juliol, en els aspectes que no regula el Reglament esmentat.

Disposició final primera. *Actualització.*

Aquesta Ordre ministerial es pot revisar de conformitat amb nova informació disponible sobre la utilització d'aquests residus de producció en l'alimentació animal i el seu impacte sobre la salut humana i el medi ambient, amb les modificacions que es produeixin en el marc normatiu de l'alimentació animal i els avenços tècnics que es produeixin en la fabricació de pinsos.

Disposició final segona. *Títol competencial.*

Aquesta Ordre ministerial es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.23a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquesta Ordre ministerial entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 20 de febrer de 2018.–La ministra d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient, Isabel García Tejerina.